

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B. ÖRÖKSÉI.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félfévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

A mindenek lelkesedése.

Mi mindnyájan, akik a most élő nemzedékekhez tartozunk, mi egy-egy csöndesebb órában valóban megborzadva emlegetjük, hogy mi értük meg a legnagyobb háborút, amelyről idáig a világtörténelem tud. Még a napoleoni háborúk szünetlen fergetege sem fejlesztette a hadakozásnak ily általános, mindenüvé elterjedő forgószelét. És ahhoz képest, amilyen óriás hadi tömegekből, amilyen rendkívül tökéletesített hadi földszerelésekből alakul ki a mostani háborúnak világrészeket befoglaló tűzöve, minden előbbi korszak fegyveres mérkőzéseit szinte gyermekjátéknak kellene minősíteni. Nem mondhatjuk éppen fölemelő érzésnek, hogy az emberiség háborús katasztrófáinak ezt a betetőzését éppen mai nemzedékeink érték meg.

Nemzedékek, amelyek felnőttek az állandóvá vált béke bizakodásával és megteltek a huszadik század csodás kultúrai vívmányainak büszkeségeivel, bizonyára csak riadtan nézhetik a hirtelen minden égtáj felől özönlő és összeömlő vérpatakokat. És mégis, a világháborúnak egyre megdöbbentőbb arányaival szemben egyre erősödik bennünk egy érzés, amelytől megdagad keblünk és magasra lendül kortársi öntudatunk.

Amikor szemléljük az eseményeket és jelenségeket, szívünknek föl kell újjongania, hogy ezt megértük. Mert látunk adatot nekünk is, mit jelent az, ha egy nép millióit a halhatatlan lelkesedés tüze járja át és fölragadja őket az alkotó történelmi hivatás csúspontjára. Képek tárulnak föl és vonulnak el előttünk, amelyek isteni bizalmat sugározhatnak belénk jövődönk iránt. Lelkünk megtelik a hajdanakor naiv hitével, hogy igaz ügyünk minden harcosságánál maguk az örök istenek nyújtsák ki segítő karjukat, mint a homéri hősök mellett. És nem lehet most senki közülünk, aki életét fogyatékosnak ne találná, ha ezt a tapasztalást ki kellene hagynia belőle.

Ah igaz, vér és tűz borítja be egész látónatárunkat, de mi egész közlőlől láthatjuk, hogy a vér is, a tűz is az anyaföld megnyílt méhéből fakad. Mikor láttuk azelőtt az általános lelkesedésnek ezt a tüzes, minden rokonlelemet magával ragadó, minden gátló akadály felperzselő folyamát? Nekünk, magyaroknak, 48-iki szabadságharcunk legdicsebb emlékeit kell fölidéznünk, hogy a nemzeti közérzésnek ilyen teljességét, sziveknek és lelkeknek ilyen magasztos összeolvadását törté-

nelmünknek nagyszerű örökségül, nemes elődöknek példaadó hagyományául megállapítsuk. Bizonyos, hogy ma is az a nemzeti hit tüze a magyarságot és hajtja a háború kibontott zászlaja alá, mint azokban a legendás időkben.

Nem lehet ez másképp, amikor az egész nemzet úgy érzi, hogy a monarchia hadserege ma oly cél elé van állítva, mely teljesen egyezik saját nemzeti hivatásával és nemzeti jövője kifejlésztésével. Szívünkhöz öleljük a hadsereget, amikor népszabadítás zászlaját hozdozza meg idegen területeken, rabságba süllyedt népek között.

Munkában a Vöröskereszt-egylet tapolczai fiókegyesülete.

Az a nemes hivatás, amelyet a Magyar szent korona országainak Vöröskereszt-egyesülete betölt, tette szőlította nevezett egyesület tapolczai fiókegyesületét is, amely a mostani háborús viszonyok között tölti be legszebb, legnemesebb, emberbaráti szeretetből eredő igaz hivatását.

A tapolczai fiókegyesület folyó hó 20-án tartotta meg közgyűlését, amelyen újból megalakult és kimondotta, hogy mint az országos egyesület fiókja kiveszi részét ama hivatásból, amelyet az egyesület kitűzött; a továbbiak vezetésére és elintézésére pedig megválasztotta a következő tisztikart és választmányt.

Elnökök: Glazer Sándor és dr. Kovács Vilmosné. Alelnökök: Csendes Józsefné, Czunf Istvánné, dr. Deák Jenőné és Pollák Adolfné. Gondnok: Neményi Géza. Jegyzők: Marton Rezső és Szabó Sándor káplán. Pénztárosok: Pollák Pál és Steiner Imre. Orvosok: dr. Deák Jenő, dr. Fischer Gyula, dr. Klein Gyula, dr. Lőke Mór, dr. Varjas Gábor. Választmány női tagjai: Berger Manoné, Berger Vilmosné, Bischoff Ilona, Frisch Lászlóné, Glazer Sándorné, Karácsony Kálmánné, dr. Kaszás Károlyné, Lessner Samuné, dr. Lőke Mórné, Lusztig Ferenéné, dr. Ruff Jenőné, Schwarcz Emilné, Steiner Lipótné, dr. Szücs Arnoldné, Takács Jenőné, Vastagh Jánosné, Weiler Kálmánné. A választmány férfi tagjai: dr. Berger Sándor, dr. Buzás Dezső, Horváth Jenő, Karácsony Kálmán, Kollányi Ödön, dr. Kovács Vilmos, Ley József prépost-plébános, Marton Gyula, dr. Schönwald Károly, Szigethy Ödön, Takács Jenő, Tus Antal, Weiler Kálmán.

Az így megalakult választmány folyó

hó 21-én délután 2 órakor a Casino helyiségében tartotta meg gyűlését Glazer Sándor és dr. Kovács Vilmosné elnöklésével. Glazer Sándor üdvözlő a választmányt, örömeinek ad kifejezést, hogy az egyesület újból megalakult, előterjesztést tesz a szükséges teendőkre.

Dr. Kovács Vilmosné ajánlja, hogy az egyesület ne indítson külön gyűlést, hanem minél több tagot szerezzen 2 korona tagsági díjjal, amit a szegényebb viszonyok között lévők is készséggel áldoznak, így is szép összeg gyűlhet össze, a gyűjtést kiterjeszteni óhajtja a vidékre is. Hosszabb eszmecsere után elhatározta a választmány, hogy azonnal megindítja a tagok gyűjtését.

Felterjesztést intéz a központhoz, hogy a tapolczai fiókegyesület száz sebesült elhelyezését vállalja, egyúttal információt, esetleg egy központi kiküldött kiszállását kéri, ki az egyesület teendőiről részletes felvilágosítást, utbaigazítást ad. A felterjesztés megszerkesztésére felkéri dr. Kovács Vilmos választmányi tagot. Tagok gyűjtésére pedig a választmány tiz tagja, a helybeli pénzügyintézetek vállalkoznak, de felkéri arra a vidéki körjegyzőket is.

Ley József prépost-plébános átadja dr. Darányi Ignác kerületünk orszgy. képviselőjének az egyesület javára hozzá küldött 100 koronát, mit a választmány hálás köszönettel vesz.

Ismerve a Vöröskereszt-egyesület valóban humánus tevékenységét, kiválóan a jelen esetben, midőn a haza védelmében megsebesült honfiak gondos ápolásáról van szó, reméljük, hiszszük, de kérjük is, hogy siessen mindenki, saját erejétől mérten a nemes intenciótól vezérelt egyesületet pártolni, amelylyel nemcsak szent hazafiúi kötelességet, hanem felebaráti kötelességet is teljesít.

Hadsegélyző hivatal.

A hadügyminiszter, a magyar honvédelmi miniszter és az osztrák honvédelmi miniszter, az egész fegyveres erőre kiterjedő önkéntes hadsegélyezés központi hatóságaképpen kölcsönös egyetértéssel Budapesten és Bécsben egy-egy *hadsegélyző hivatalt szervezett*.

E hivatalok vezetésére egy-egy magasabb rangú tábornok van rendelve, *munkaköre kiterjed az önkéntes segélynyújtás minden nemére*. Kivételt képez ez alól a beteg- és sebesült-ápolás, a mely teljesen kialakult külön szervezettel bír (vöröskereszt egylet)

valamint a behívott katonák családtagjainak segélyezése, a mely a törvény alapján eszközöltetik.

Érintetlenül maradnak a már megalakult egyesületek, bizottságok, gyűjtőhelyek stb. hadsegélyzési működése, sőt a hadsegélyező hivatalok a maguk részéről mindent meg fognak tenni arra nézve, hogy az önkéntes segélynyújtás minél több alakban és módon érvényesülhessen. E tekintetben szívesen szolgálnak tanáccsal és utbaigazítással úgy a monarchiában mint a külföldi kolóniákon, mindazon honfitársainknak, kik e magasztos cél érdekében a haza oltárára áldozni akarnak.

Hivatalos jellegüknél fogva föltétlen részrehajlatlanság mellett óhajtanak a hadsegélyező hivatalok céltudatos irányt adni a monarchiában már megindult egész, nagy segélyező mozgalomnak és központjai óhajtanak lenni minden ilyen hazafias törekvésnek. Különös gondot fognak arra fordítani, hogy a segélynyújtás, a gyakorlati élet kívánásainak is teljesen megfeleljen.

E hivatalok egyuttal az önkéntes segélynyújtás központi tudakozó helyei is.

Ezek alapján felszólítanak mindazok az egyének, egyesületek, bizottságok stb-ek, a melyek az elmondottak értelmében a hadsegélyezés terén közreműködni óhajtanak, hogy a cs. és kir. hadügyminiszterium hadsegélyező hivatalához (Kriegsfürsorgeamt des k. u. k. Kriegsministeriums Wien, IX—3 Schwarzspanierstrasse 15) illetőleg a m. kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyező hivatalához (Budapest IV. Váci utca 38. sz.) forduljanak.

E hivatalok mindegyike elfogad pénzádományokat a segélynyújtás bármilyen céljaira s ezeket haladéktalanul eljuttatja rendeltetésük helyére. Gyűjtenek mindenféle adományokat a háboruban elesett vagy a hadi fáradalmak következtében elhalt harcosaink özvegyei és árvái számára, ugyancsak gyűjtik a harcmezőn álló katonáinknak szánt adományokat és egyáltalában oda törekednek, hogy a segélynyújtás minden módját elősegítsék és szervezzék.

A közönség figyelme felhívatik arra, hogy gyors romlásnak alávetett cikkek adományozása nem kívánatos. Ilyen cikkek beküldését megelőzőleg célszerű az illető hadsegélyező hivatalhoz kérdést intézni. A segélynyújtás legalkalmasabb eszköze a készpénz.

Levelek, kérdések és pénzádományok mindkét hivatal számára valamint a budapesti hivatalnak szánt egyéb adományok a fentebb közölt címek alatt küldendők. A bécsi hivatalnak szánt tárgyi adományok címzése a következő: A cs. és kir. hadügyminiszterium hadsegélyező hivatalának (An das k. u. k. Kriegsministerium Kriegsfürsorgeamt) Wien I. Stubenring.

Mindkét hivatal a monarchia összes nyelvein levelez.

Javítóvizsgálatok a polg. fiúiskolában. A tapolczai áll. polg. fiúiskolában a javítóvizsgálatokat augusztus hó 31-én tartják meg. A jövő iskolai év megnyitására eddig intézkedés nem történt.

A moratórium kiskatéja.

Írta: **Dr. Halasi Béla** az O. M. K. E. titkára.

Mily nemű követelések esnek a moratórium alá?

Az új moratórium-rendelet szerint csak pénzkövetelések. Hogy a megrendelt áruk szállítását a moratórium tartama alatt mennyiben lehet követelni, erről alkalmasint külön rendelet fog megjelenni. Jelenleg épp úgy lehet követelni, mint a moratórium előtt.

Milyen pénzkövetelésekre terjed ki a moratórium?

Olyanokra, amelyek augusztus 1-e előtt lejártak, vagy pedig szeptember hó 30-ik napjáig bezárólag fognak lejárni.

A moratórium kezdete — augusztus 1. — után megkötött ügyletekre mi a szabály?

Ezek nem esnek a moratórium alá. Az augusztus 1-e óta rendelt áruk tehát épp úgy szállítandók, a vételár pedig kifizetendő, mintha nem volna moratórium. A pénzügyintézetek az augusztus 1-e után betett összegeket korlátlanul tartoznak kiadni.

Mennyiben terjed ki a moratórium a váltókra?

Ha a váltó augusztus 1-e előtt állított ki, moratórium alá esik.

Az ilyen váltót be kell-e mutatni és kell-e óvatolni a moratórium tartama alatt?

Nem. Az ilyen bemutatás és óvás érvénytelen. A moratórium végeztével (l. lejjebb) kell majd bemutatni és óvatolni.

Kell-e bemutatni illetőleg óvatolni az olyan váltót, amely augusztus elseje után keletkezvén nem esik a moratórium alá?

Igen, azonban erre a rendelet a lejárát után még tíz napi időt engedélyezett.

Kell-e az adósnak a moratórium tartama alatt kamatot fizetni?

Igen, a kikötött vagy ennek hiányában a törvényes kamatot (5%, váltóknál 6%). Sőt, ha a tartozás után eddig nem is kellett kamatot fizetni, a moratórium tartama alatt törvényes kamatot követelhető.

Mennyi ideig terjed e fizetési halasztás?

Két hónapig és pedig úgy, hogy a fizetési halasztás a lejárát napjától számítandó. Ha augusztus elsején vagy előbb, pl. júliusban kellett volna fizetni, a halasztás október hó elsejéig tart, ha pl. augusztus 20-án, akkor október 20-ig, ha szeptember 15-én lesz a tartozás esedékes, a halasztás november 15-ig terjed. Ismételjük, csak az olyan tartozásokról van itt szó, amelyek augusztus elseje előtt jártak le, vagy pedig augusztus 1-től szeptember 30-ig terjedő időben fognak lejárni.

A szeptember 30-ik után lejárat tartozások mikor fizetendők?

Amikor le fognak járni. Lehetséges azonban, hogy a moratóriumot feloldó rendelet még egy bizonyos időre ki fogja tolni ezeknek a tartozásoknak kiegyenlítését.

Melyek azok a tartozások, amelyekre nem terjed ki a moratórium?

A kereskedő tartozik fizetni, tekintet nélkül a moratóriumra adótartozását,

laktórt és boltbért, kivéve ha bevonult, alkalmazottai fizetését és járandóságait, vízvezetési, világítási díjakat, közüzemek használatáért járó díjakat, tehát telefondíjat stb., esetleg amortizációs részleteket.

A betétek kifizetése mely korlátok között történik?

A pénzügyintézet (bankház) azon betevőnek, akinek augusztus hó 1. napján kétezer koronánál kevesebb összegű betétje volt, a moratórium alatt augusztus 1-től számítva egyszer tartozik kiadni kétszáz koronát. Ha betétje több volt mint kétezer korona, akkor havonta követelhet 200 koronát s minthogy két hónapi a moratórium, összesen 400 koronát. De azon összeg felett, amelyet augusztus 1-e után helyezett el, a betevő korlátlanul rendelkezik.

És a folyószámlán elhelyezett összegek kivétele?

Általában véve épp úgy mint a betéteké. Ha azonban a folyószámla tulajdonosa ki-

mutatja, hogy a kifizetendő összegre alkalmazottai fizetésének, vagy boltbérének kiegyenlítésére van szüksége, folyószámlája felett korlátlanul rendelkezik, de 8 nappal előbb be kell az összeget jelentenie. Adótartozását is átutalhatja a folyószámláról a közpénztárhoz. Ha a betevő betétje a tizezer koronát meghaladja, átviheti folyószámlára, vagy nyithat új folyószámlát, e felett úgy rendelkezik, mintha mindig folyószámlán lett volna.

Átutalhat-e a folyószámla tulajdonos egy másik egyén vagy cég folyószámlájára javára összegeket?

Igen, de csak akkor, ha ennek ugyanazon intézetnél vagy cégnél van folyószámlája. A rendelkezési jog tekintetében a rendelet részletesen intézkedik.

Fizetni kell-e a biztosítási díjakat?

A tűz- és jégkárbiztosítási díjakat épp úgy kell fizetni, mintha nem volna moratórium, viszont a biztosító is tartozik a kárt a moratóriumra való tekintet nélkül kifizetni.

És az életbiztosítási díjak?

Ezek a moratórium alá esnek, tehát a fizetési halasztás kiterjed rájuk. A biztosító ezzel szemben a moratórium alatt csak a háboruban történt halál esetén tartozik kifizetni az egész biztosítási összeget, egyébként csupán ötszáz koronát, a többire halasztást nyert. Ha a biztosító köteles a kötvény értelmében a kötvényt visszavásárolni vagy arra kölcsönt adni, ezen tartozásaira a moratórium alatt kétszáz koronáig tartozik törlesztést nyújtani.

A moratórium megszűnése után kelle majd fizetni az életbiztosítási díjat?

Igen. A díj fizetésére adott halasztás folytán a nemfizetés miatt a biztosítási ügylet nem szűnik meg, kivéve, ha a biztosított a biztosítási díj (egyébkeinti) lejárta után 15 napon belül arról értesíti a biztosítót, hogy a biztosítási ügyletet meg akarja szüntetni.

Erőhatalom-e (vis major) a háboru a kötelezettségek teljesítése szempontjából?

A rendelet a jelenlegi magánjogi szabályokat tartja érvényben. Ezek szerint a háboru a kötelezettségek teljesítésére nézve általában véve nem jelent erőhatalmat, hanem legfeljebb esetről-esetre lehet majd megvizsgálni, hogy a háboru folytán bekövetkezett tények (az áru lefoglalása, a közlekedés szünetelése stb.) mennyiben módosítják, esetleg szünetetik meg a kötelezettséget?

Hogyan fog a moratórium feloldatni?

Erről annak idején külön rendelet fog kibocsátatni.

Panasz tavunk szigetére. Természeti szépsége községünknek a közepén elterülő tó, amelyet nyár idején sokan használnak fürdésre. A tó jelenleg elég tiszta és így szép képet nyújt a szemlélőnek, vize üdítő fürdőül szolgál. A tó néhány év előtti tisztogatása alkalmával egy kis kör alakú szigetet emeltek, amelyet egy-két évig virág díszített, mióta azonban ezt nem folytatják a fürdőző suhancok kiszálló helyeül szolgál, a hol természeti szépségeiket végezik el, ami a környezetet levegőjét fertőzi meg, majdnem tűrhetetlenné téve a fürdést. Kívánatos volna a szigetre vagy sodronyhálót vagy tüskésodronyot vonni, hogy arra fel ne tudjanak kapaszkodni. Legcélszerűbb volna azonban néhány szekér földet hordani rája és valami cserjével beültetni, amelylyel a szigetet tetszetőssé lehetne tenni és a felszállást is meg lehetne akadályozni.

Az utazóközönség figyelmébe. Köz-hírré tétetik, hogy a Balatoni vonalon Budapestig, Keszthely felé Szentgyörgyig és Sümeg felé Bobáig utazási igazolvány ezentúl nem szükséges; igazolványt csak az köteles szerezni, aki ezen állomásokról tovább utazik s az ily bizonyítványért ezentúl 1 korona díj fog szedtetni.

HIREK.

Ő felsége születésnapját Tapolcza közönsége az idén a szokásosnál nagyobb fényvel ünnepelte. A várost fellobogózták. Reggel 8 órakor a plébánia templomban hálaadó ünnepi misét mondott Ley József prépost-plébános, amelyen az összes helybeli hivatalok testületileg vettek részt. Az izr. imaházban szintén volt hálaadó isteni tisztelet, amelyen Ő felségéért mondott imádságon kívül a harcra vonulakért és a győzelemért is imádkozott Schönwald Károly főrabbi.

Képviselőnk áldozatkészsége. Darányi Ignác dr. kerületünk országgyűlési képviselője nemcsak a Vöröskereszt-Egylet tapolczai fiokjának küldött 100 koronát, hanem értesülésünk szerint, ezenkívül még ezer koronát juttatott a Vöröskereszt-egyesület javára, amiből 500 koronát az országos, 200 koronát a komárommegyei, 100 koronát a pestmegyei, 100 koronát a balatonfüredi fiokok kaptak. De felülhaladja mindezeket azon áldozatkészsége, hogy a gazdaságából hadbavonult nagyszámú cselédjeinek és alkalmazottjainak családjairól gondoskodik.

Segítség a hátramaradottaknak. A tapolczai mozgósítottak hátramaradt családtagjainak segélyezésére alakult „jóléti-bizottság” második gyűjtése Kollányi Ödön és Marton Rezső urak által: Takács Jenő és dr. Kovács Vilmos 100—100, dr. Szücs Arnold 80, Steiner Imre, dr. Schönwald Károly rabbi és dr. Fischer Gyula 50—50, Cséby Árpád 40, Tapolczai Hitelszövetkezet 25, katonák napján persely gyűjtés 2272, dr. Löke Mór, Kohn Mór (Dergecs), id. Leszner Mór, Mojzer Endre, Bogdán János, Birkás Gáspár, Schwarcz Jenő, és Merkl Antal 20—20, Révész Jaqes, Hirsch József, Hoffmann Mór, Steiner Miksa, Kunze Lajosné, Pauk Vilmos, Barcza Géza, Schwarcz Mór, Jung Ádám, Kollányi Ödön, Buday Lajos, Szintén József, Frisch László, Kulcsár Ödön, dr. Vágó Jenő, dr. Zalai Simon, Redl Gusztáv, Pollák József, Horváth István, Keszler Gyula, Buzás Dávid és Koncz József 10—10, Sebestyén Gyula 8, N. N., Pirity István, Schwarcz Zsigmond és Fia, Horváth Jenő, Kohn Ignác, dr. Klein Gyula, Guth Soma, Pajtás Henrik, Harangozó Lajos, Weisz Soma, Molnár Kálmán, Freller Adolf, özv. Vajda Lajosné, Scholtz Lajos, Hajós Jenő, Hochstädter József, Schwarcz Jakab, Takács Géza, Györi János, Gerő Adolf, Kertész József, Klein Iván, Hochstädter Lipót, Halász Samu, dr. Hoffmann László, Stiglicz Ármán, Kardos Lipót, Makkai Géza, Kohn Mór, Keszler Jenő, Pirity József, Goldmann Sándor, Nagy Samu, Weisz József, Schwarcz József, özv. Grünwald Samuné, Rieger János, Kovács Iván, Kardos Ödön, Sebestyén Jenő, Rechnitzer Aladár, Grosz Dezső, dr. Hirsch Károly, Schwarcz József (Gyulakeszi), Pruska Ferenc, Bozzay János, Szigrin Lajos, Rishter N. és Hirsch Dávid 5—5, Vázsonyi Izidor 4, Pruska Béla, Zakárné, Moch Imre, Forgács Izsó, Frank Bernát és Palkovics Lajos, 3—3, Németh Jenő, Huppán Gyula, Szücs Mihály, Rózsa Sámuelné, Domaniczky Sándor, Valdai Sándor, Oblatt Mórné, Szollár Gáspár (földmives), Komjáthi Lajos, Bajnóczi István, Tibola János, Csonka Ottóné, Duchon Jánosné, Berta Gyula, Fürst Simon, Babos Juli, Kaszás Sománé, Dobosi Elek, Popper Gyula, Rajkli József, Skultéti Imre és Korein Dávid 2—2, Nemes Lajos és Marton László 150—150, Bakó Lórándné 120, Böczi Antal, Tóth. Pál, Anda Lajos, Novák Vince, Bóday Sándor, Kocsy Gergely, özv. Barabás Gyuláné, Schram Ignác, Erdélyi Nándor, Németh József, Sárecz Lajos, Molnár Ernő, Csillag Ferenc 1—1 koronát. Összesen 1223 korona 97 fillér, amit hozzáadva a múlt heti 4568 korona 54 fillérhez, az eddigi gyűjtés 5792 korona 46 fillér.

Segélyezések és katonai kórház Badaacsonytomajon. Freund Henrik és Fiai budapesti cég 6000 koronát bocsátott a Badaacsonyi Bazaltbánya Kezelőségének rendelkezésére, hogy ezen összeg erejéig Bada-

csontomaj, Nemesördemicz, Nemesgulács, Kisapáti, Szigliget és Korkován községek bevonult lakosainak hátramaradottjai között élelmiszert osszon szét a hatóság ellenőrzése mellett. A bánya badaacsonyi telepén pedig a hadügyminiszteriumnak rendelkezésére bocsát egy teljesen berendezett 8 ágyas tiszti kórházat és 36 ágyas legénységi kórházat, a modern kórházi követelményeknek minden tekintetben megfelelő. Egyben pedig a tördemiczi telepen szükség esetére felajánlott 80 sebesült részére szükségkórházat. A berendezés és a segélyezés munkálatait Strasser Béla mérnök, bányaigazgató vezeti.

A kórházi kápolnára adakoztak: Dr. Kaszás Károlyné 10, Pruska Ferenc 8 koronát. A kórházberendezésre pedig Lessner Lajosné, Tóth Lina 3—3 vánkost és a sebesültek részére több család 80 drb. fehérneműt volt szives adni. A kegyes adományozók fogadják köszönetünket.

A kórházegyesület.

Az olvasóhoz!

A háboru döngéti most az egész Európát. Lázás krízis rázza a világ testét. Minden pillanat új változást, új szenzációt hoz. Ma az ujság is háborus szolgálatot teljesít. E lap is kettős buzgalommal igyekszik azon, hogy ezekben a nehéz időkben is kifogástalanul szolgálja olvasóközönségét és mindazt, ami új, mindazt, ami igaz és hiteles, minél előbb eléje tárja.

Ezért a miniszterelnökség sajtóosztályától naponta többször érkező egyedül hiteles táviratokat sokszorosítjuk, hogy így a közönségünknek módjában legyen a harctéri híreket, a világformáló eseményeket a főváros közönségével egyidőben megtudni, átélni.

Most, mikor a fővárosi napilapok két nappal később érkezők, kétszeresen érdekesek és értékesek e tudósítások, melyeknek előfizetési ára havonként 6 korona, melyben a postaszállítás vagy helyben a házhoz szállítás bennfoglaltatik. Előfizetni lehet lapunk kiadóhivatalában.

„Aranyat vasért.” Ő-Fensége Augustza főhercegnő által a bevonultak családtagjainak felsegélyezésére megindított az a mozgalom, hogy társadalmunk az arany és ezüst ékszereit vasgyűrűvel cserélje fel, kis városunkban is szép visszhangra talált. Az alább következő névsor mutatja, hogy hölgyközönségünk egy szóra kész megválni ékszereitől, hogy ezzel enyhítsen a gyámoltalanul maradt sok százezer éhező asszonyon és gyermekben. Az adakozók névsora a következő: Ács György, Ács Györgyné, Ács Irma, Ács Lenke, Berger Manoné, Bertha Gyuláné, Borók Józsefné, Borók Margit, Borbély Jánosné, Csányi Pál, Eibesbütsch Adolfné, Fodor István, Fischer Bözsi, Fischer Gizus, Gál Miksáné, özv. Gerő Gyuláné, Goldmann Cilli, Grosz Dezső, Gróf Gyuláné, Gulyás Dávid, Gulyás Dávidné, Gut Sománé, Harangozó Marica, Hárlich Gyula, Hofmann Bözsi, Hofmann Ilonka, Horváth Ede, Karácson Károly, Kardos Lajos, Kardos Mór, Kardos Mórné, Kardos Ödöné, Kaufmann Elza, Kaufmann Gizus, Kaufmann Irén, Kaufmann

Margit, Kertész Ferenc, Kertész Ferencné, Dr. Klein Gyuláné, Kohn Simonné, Korein Dávid, Kovács Erzszi, Kovács Iván, Kovács Károly, Kovács Károlyné, Dr. Kovács Vilmosné, Krammer Károly, Krammer Károlyné, Krampatics László, Lendvai Ferenc, Lessner Lajosné, Löbl Béla, Löwy Piroska, Miczki Aranka, Mild Károlyné, Monda Alajosné, Nagy Józsefné, Nagy Samuné, Nelhübel Oszkár, Nelhübel Oszkárné, Neményi Gézáné, Németh Erzszi, Nyitrai Istvánné, Pohl Bözsike, Polgár Gyuláné, Preszler Margit, Redl Berta, Reikl Józsefné, Rosenfeld Aranka, Rosenfeld Jolán, Rosner Mórné, Saruga Antalné, Schwarcz Bözsike, özv. Schwarcz Hermanné, Schwarcz Hermin, Schwarcz Laci, Schwarcz Vilma, özv. Simon Ignácné, Simon Károlyné, Spiegel Rezsőné, Stiglicz Ella, Szabó Imréné, Székely Ilonka, Székely Jánosné, Szikora Kornél, Szikora Kornélné, Szücs Annuska, Takács Gézáné, Tausz Jakab, Tóth Ferencné, Tóth Kálmáné, Török Ferenc, Török Ferencné, Venczel Margit, Venczel Teri, Weisz Ignácné, Zalai Rózsika. Mindezek az adományok az „Augustza-alap gyorssegély” bizottsághoz beküldettek; az „1914” jelzésű emlékgyűrű pedig megérkeztek mindenkinek kezébe fog juttatni. Együttal ezuttal is felkérjük a hazafias közönséget, hogy akinek törött, használt vagy nem kedvelt ékszerei volnának, ugy ezeket a most jelzett gyűjtés céljából Csányi Pál tapolczai kir. járásbírói tisztségűhöz, vagy a „Tapolczai Lapok” kiadóhivatalához juttatni sziveskedjenek.

Badaacsonya háboruba vonultak családjaiért. Badaacsonytomaj és Badaacsonya közönsége is teljesíti hazafias kötelességét és a gyűjtések egész sorát rendezte a háboruba vonultak családtagjainak felsegélyezésére. A szép összeget eredményező gyűjtésről Vajda Elek névtől a következő sorokat kaptuk: „Gyors segély. Egy közmondás jut eszembe: „Ha még életünkben nem állítunk fel sírkövet magunknak, akkor csak addig élünk az emlékezetben, míg a harang zug és az özvegy sir.” Ezt csak példaképen írom, mert lehet, hogy közleményemben tudcsírem magunkat. Vasárnap jótékonyági napot rendeztünk a badaacsonyi Hableány-szállóban, melyet a gyűjtések egész sorozata előzött meg. Tombola és szerencsekerék játszmaikkal vidítottuk a pénzkoldulás nyomasztó hangulatát és őszinte öröme a rendezőségnek öt óra után már nyüzsgött a nép a teremben; minden jegy és szerencseszám elfogyott. Természetesen mindenki tudta, hogy — főleg a szerencseszámon — csak egy csekélységet nyerhet, mégis sietett a legtöbbje tudni fillérjein; hiszen nemesebb célt nem ismerünk, mint segíteni a félig özvegyen, félig árván, ki tudja: ha ma irt is még a férje, apja, holnap nem-e fekszik már halva? Négy száz koronát hozott az özvegyek és árvák napja. Fillérről-fillérré emelkedett, nem volt, aki tíz-husz koronákat adományozhatott volna, hogyan is? Hiszen mind elmentek, örömmel, lelkesülten, szívük minden cepp vérével megvédeni a hazát. Torlaszokat alkotnak testükkel a határon és csak rajtuk keresztül jöhetne be az ellenség. De ugysem jöhet, mert a miénk nem parancsra mennek, hanem önként, szívesen. Majdan lázzal várják a híreket. Ma pedig augusztus 18-án, dédelgetett királyunk születésnapján kiosztunk a szegények között élelmiszert; ünnepeljék meg kétszeresen szeretett Urunk és az egész nemzet ünnepét. Elérzékenyülök, ha könyáztatott arcukat látom és igyekszem menekülni a hálategyenesek elől. Elnöknök a közszeretben álló özv. Fack Gedoné urnó volt, kinek a rendező urak pompás csokorral kedveskedtek. A sikeren lelkesen fáradoztak: Fack Jenny, Giviszer Nándorné, kinek saját készítésű süteményei feltűnést keltettek és felülfizetéssel keltek el, Huszár Károlyné, Kis Károlyné, Szőke Jenőné állomás főnökné mint pénztárnok, Tomásky Józsefné, Mórocz Józsefné és Felber Alice urleány. Főrendező Giviszer Nándor ur volt; neki jutott a legfárasztóbb szerep, de együttal a legelismertebb. Hegyelnökünk Malatinszky Ferenc ur készséggel vállalkozott minden szolgálatra, mellyel a pénzbevétel

emelni lehetett és a boldog nyertes öneki köszönheti az egyik értékes tombolatárgyat, mely az ő adománya volt. — A tapolczai Katolikus Nőegyletnek pedig ez uton mondunk köszönetet azért a szíves készségért, mellyel a birtokában levő tombolajátékot nekünk e célra átengedte. Badacsonytomaj, 1914. aug. 18. Vajda Elekne.

Követendő példa. Igaz honleányi érzelmüknek adott kifejezést Köveskál községben néhány úrnő, akik a hadba induló katonák megvendégelésére és azok itthon maradt családjainak segélyezésére gyűjtést indítottak. Steiner Aranka kezdeményezésére, Mérey Elvira és Pálffy Margit úrleányok Sebestyén Gáborné és Kövesdy Károlyné úrasszonyokkal Köveskál községben a hadba indulók megvendégelésére és családjaink segélyezésére gyűjtést indítottak. Nemes érzelmektől indított fáradozásuknak csakhamar meglett az eredménye, mert rövid idő alatt 70 kenyert, 2 sonkát, 14 tábla szalonnát, 4 rúd szalámit, 15 kg. füstölt húst, kalbászt, egy zsák friss pogácsát, 60 liter bort, 3 doboz cigarettát, egy doboz szivart, egy zsák almát, egy zsák zöld paprikát, több kg. süteményt és 104 korona készpénzt gyűjtöttek. Az élelmi szert két kocsin Révfülöpre, onnan hajón Boglára szállították s ott a harctérre utazó katonáknak átadták, — a 104 korona készpénzt pedig az Augusztus gyors segély alapra „Az Ujság” hirlaphoz küldték. Igaz magyar jó szíve és áldozatkészsége mutat, nemcsak a nevezett úrnők lelkes fáradozása és áldozatkészsége, hanem az egész község népének is, mert hiszen, még a legszerényebb polgárok is, talán maguktól megvonva, siettek áldozatot hozni a nemes célra. Ily áldozat mellett, a harctérre vonulók csak lelkesedést, buzditást, bátorságot nyernek, amely a biztos győzelemhez vezethet. Adja Isten, hogy úgy legyen. Úgy a gyűjtést kezdeményezőjének, valamint az abban résztvevőknek és adományozóknak ez úton is köszönetét fejezi ki Fehér Sándor körjegyző.

Katonáinkért. A mult héten Tapolczán keresztül vonult katonákat oly vendégszeretettel fogadta és látta el közönségünk, amilyenben ritka helyen volt részük. Szinte versenyezett a lakosság a katonák vendégszerető ellátásában. Hölgyeink a fogadtatásnál virágokkal tüzték ki őket, készségesen maguk szolgálták fel a legjobb, legváltozatosabb, izletes ételeket és italokat, szivart, cigarettát. Minden jólelkű ember asztalához jutott tiz, husz, sőt harminc honvéd. Akik nem magánházakban nyertek megvendégelést, azok a vendéglőkben nyertek ingyenes ellátást, amelyre a következők adakoztak: Glazer Sándor, Ley József, Fürst Simon, Marton László, Kardos Ödön, Rózsáné és Kertész Ignác, Kohn Sándorné, Lusztig Samu, id. Hiller Ignác, Faragó Leó, Flieg József, Kulcsár Ödön, Weisz Dávid, Schwarcz Zsigmond, dr. Hoffmann László, Gerő Adolf 10—10 koronát, Schütz Zsigmond, Löbl Béla, özv. Fodor Gergelyné 6—6 koronát, Téts Károly, Domaniczky Sándor, Fischer Miksáné, özv. Bódayné, Handlery Gusztávné, Monda Alajos, dr. Ruff Jenő, Nay Zoltán, Horváth István, Boromisza Jenő, Keszler Gyuláné, Vigh József 5—5 koronát, összesen 242 K, amiből Oblatt vendéglősnél 106 embert 124 K 80 f, Berta vendéglőjében 100 embert 110 koronáért, szivarért 6 K 75 fillér, összesen 241 K 55 f, a fennmaradt 45 fillért a katonák napján a perselybe juttatta a rendezőség. A megvendégelt katonaság ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja, különösen a hölgyeknek, a páratlan magyar szíves vendégszeretetért.

A harctérre vonultak tapolczai család-jait az erre felkért bizottság f. hó 18-án írta össze; összesen 168-an jelentkeztek, átlagosan négy segélyre szoruló családtaggal. Az előjáróság a jelentkezettek közül néhányat, akik segélyre nem jogosultak, törölt. Az állami segély kiutalása a tervezet szerint e hónap végén, vagy a jövő hónap elején megkezdődik.

Hegymagas község ünnepe. A szomszéd Hegymagas község folyó hó 16-án ünnepet ült. Részint a templom pénzéből, részint a hívek áldozatkészségéből a régi szűk templomot megnagyobbították, kívül belül átalakított, sőt a nagy részben új belső felszerelést nyert templomot az egész község és a szomszéd községek híveinek részvételével e napon szentelte fel Ley József tapolczai prépost-plébános. A megáldás után a hívek a tágas, világos templomba vonultak, ahol Felkl Viktor tapolczai káplán tartott szentbeszédet, amelyben az alkalmasságot az időszerűvel egybekapcsolva megemlékezett a templom újjáalakításának történetéről, a hívek áldozatkészségéről, a templom védőszentjének oltalmába ajánlva az Ur hajlékát és a híveket, akiknek imáiba ajánlja azokat, akiket a hazafiúi kötelesség a harcra szólított, hogy a Mindenható segítségével győztesen térjenek vissza. Beszél a templomról, ahol a lélek megnyugvást, vigasztalást talál az élet bármily nehéz körülményei között. A gyönyörű beszéd könnyekig hatotta meg a híveket és méltán, mert a vallásos érzelmen kívül a hazafias érzelmek lebegte át. A szentbeszéd után Ley József tapolczai prépost-plébános ünnepi nagymisét mondott, amely alatt a hívek ajtatos énekén kívül Diószeghy Károly kántor-tanító szép soló-éneke emelte a hívek ajtosságát. A szentelést végzőket a kántor-tanító hívta meg vendégszerető asztalához ebédre, de nem volt ház, ahol néhány vendég nem lett volna. A román styben átalakított templom díszére és dícséretére válik nemcsak az anyaegyháznak, Hegymagas községnek és áldozatkész híveinek, hanem Keszler Aladár tapolczai építőmesternek is, aki nem csekély áldozattal izlésesen, tetszetősen oldotta meg a templom átalakításának munkáját, de legfőbb érdeme van Felkl Viktor tapolczai káplánnak, aki az átalakítás, belső felszerelés, berendezés nem csekély munkáját lankadatlan buzgalommal, szakértelemmel kezdte, folytatta és bevégezte. Dolgozott, gyűjtött a templom javára, aminek nemcsak az átalakítás, hanem a belső új felszerelés lett az eredménye. A község háláját és köszönetét őszinte szavakban tolmácsolta az a küldöttség, amely őt felkereste és az egész község nevében kifejezést adott soha el nem muló hálájának és köszönetének. Legszebb jutalma lesz ezen kívül amaz édes tudat, hogy lelkipásztori, magasztos hivatást teljesített. De ki kell emelnünk, hogy nemcsak a tapolczai anyaegyházban, hanem minden leányegyházban ma már részben új vagy átalakított templom és mindegyikben teljesen új iskola van a hívek lelki és szellemi javára, ami Ley József tapolczai prépost-plébános gondos lelkipásztorkodásának legszebb gyümölcsei.

Forgalomban az új kétkoronás papirpénzek. Folyó hó 21-én bocsátották forgalomba az új kétkoronás papirpénzeket. Az új pénzdarab hamar közközre jutott, mert már 21-én Tapolczán is forgalomba került.

Jó katona. Inhoff József szőcei lakos, katonaköteles, nős ember, Amerikában tartózkodása alatt értesült a mozgósításról. Azonnal utnak indult, megérkezvén, haza sem ment családjához, hanem egyenesen ezredéhez vonult be és onnan értesítette családját, hogy haza jött. — Ilyen és ehhez hasonló példák bizonyítják, hogy a magyar mily lelkes katona, ha a haza védelme fegyverbe szólítja.

Napfogyatkozás. Érdekes természeti tümenyt szemlélhettünk folyó hó 21-én délután 1 órától 2 óráig, részleges napfogyatkozás volt látható, amit kormozott ívegen jól láthattunk. Teljes napfogyatkozás csupán a Krimi félszigeten volt észlelhető, ahol a tudatlan és babonás nép bizonyosan rossz előjelként fogja azt a jelen háborus időben tekinteni.

A gazdakör tagjaihoz. Ez uton is figyelmezteti a gazdakör azon tagjait, akik mütrágyát rendeltek, hogy azt csak az összeg előleges beküldése mellett kaphatják meg, mert a gyárosok ez idő szerint hitelt senkinek nem nyújtanak.

Nyilatkozat.

A badacsonytomaji hölgybizottság e hó 16-án katonanapot rendezett, mely 400 koronát eredményezett. Ezen összeget alulírott előjáróság az itthonmaradottak segélyezésére köszönettel átvettük.

Badacsonytomaj, 1914. aug. 17-én.

Vajda Elek
jegyző.

Kovács Bálint
bíró.

Tapolcza nagyközség előjáróságától.

1502—1914. szám.

Hirdetmények.

Folyó évi szeptember hó 1-én készletben lévő, az italmérsi engedélyvel bíró felek birtokában 10 hektoliter fokot meghaladó, más egyének birtokában levő 5 hektoliter fokot meghaladó égetett szeszes folyadékot, a tapolczai m. kir. pénzügyőri szakaszánál, folyó évi szeptember hó 3-ig be kell jelenteni. Az erre vonatkozó bejelentési nyomtatványok a pénzügyőri szakaszánál beszerezhetők, hol a szükséges felvilágosítás is meg fog adni a feleknek.

Ép úgy be kell jelenteni azt az égetett szeszes folyadékot is, mely 1914. évi szeptember hó 3 első napjában szállítás alatt volt, az átvételtől számított 48 óra alatt.

1 hektoliter fok égetett szeszes folyadék, körülbelül 2 liter közönségesebb fajta pálinkának felel meg.

A bejelentés elmulasztása vagy valótlanítások bementése miatt, 200 koronáig terjedő pénzbüntetés róható ki.

Tapolcza, 1914. augusztus 20.

2188—914.

A községi legtöbb adófizetők névjegyzéke a főjegyzői irodában 5 napi közzemlére kitéve van.

2224—914.

Felhivom a Tapolczán született s itteni illetőségű s a folyó évi fősorozástól távol maradt állításköteleseket, hogy utóállításuk végett e hó 27-én reggel 8 órakor a főszolgabírói hivatalban jelenjenek meg.

Tapolcza, 1914. augusztus 22.

Horváth Jenő
főjegyző.

1492—1914. szám.

Adófizetés iránti hirdetmény!

Alulírott községi előjáróság ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, akik községi adófükönyvben előírt és az 1909. évi XI. t.-c- 26. §-a értelmében esedékes adótarozásukat e hó 15-ik be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt, a jelen hirdetmény közhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 25-ig az alulírott községi előjáróságnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogelési eljárás azonnal meg fog indittatni.

Tapolcza, 1914. év aug. hó 18-án.

Győry János
bíró.

Németh Jenő
jegyző.